

Vrozená hluchota psů a koček

Petr Šrenk, Veterinární klinika Jaggy Praha

Postižení zvířat vrozenou hluchotou bylo dokumentováno již v minulém století (Rawitz 1886 u plemene dalmatin). Hluchota je vázána u zvířat s bílou srstí na absenci nebo nedostatek melanocytů, jež jsou potřebné pro normální vývoj vnitřního ucha. Tato hluchota je neléčitelná, je však možno ji regulovat a snížit její výskyt kontrolovaným chovem. Klinické projevy hluchoty jsou závislé na tom, jedná-li se o postižení jednostranné či oboustranné. U oboustranné (bilaterálně) hluchých jedinců můžeme pozorovat potíže s orientací, lekavost mnohdy doprovázenou nervozitou až agresivitou. Tyto deficity však ve většině případů zůstávají maskovány, pokud jsou štěňata držena pohromadě a jedinci hluší tak "kopírují" chování jedinců slyšících. V případě kombinace hluchoty s vestibulárním syndromem (popsáno u plemene doberman) se potom přidružuje šikmé držení hlavy, vrávoravý a nejistý postoj s ataxií všech čtyř končetin, případně vestibulárním strabismem. Prakticky neodlišitelní jsou jedinci slyšící na obě uši od jedinců jednostranně hluchých. Toto rozlišení je možné pouze za použití speciální vyšetřovací metody k testaci sluchu: BAER, brainstem auditory evoked potentials - respons, tedy snímání evokovaných potenciálů mozku kmene. Rozšíření hluchoty v populaci dalmatinů se pohybuje přibližně od 6 % do 8 % oboustranně hluchých jedinců a 18 % až 21 % jednostranně postižených jedinců. Z daných údajů tedy vyplývá, že téměř každý třetí dalmatin je postižen! V populaci bílých koček není dostatečné množství studií, ale předpokládá se situace dokonce o něco horší.

Genetické pozadí přenosu hluchoty není zatím přesně determinováno. Na základě publikovaných klinických studií a experimentů lze však postulovat základní hypotézu: Pravděpodobně se jedná o polygenní přenos, na vývoji hluchoty se tedy podílí více genů.

Možnosti ovlivnění výskytu postižených jedinců v populaci vychází z výsledků prováděných studií a experimentálních páření: Bylo prokázáno, že výskyt oboustranně i jednostranně hluchých jedinců je signifikantně nižší při páření dvou oboustranně slyšících jedinců. Takto kontrolovaným chovem lze snížit prevalenci postižených jedinců v populaci pod 15%, přičemž výskyt oboustranně hluchých zvířat by měl klesnout pod 4%.

Jak již z textu vyplývá, lze oboustranně slyšící jedince identifikovat pouze za pomoci audiometrického vyšetření (BAER).

Touto metodou zaznamenáváme akustické evokované potenciály. Před provedením vlastní testace jsou zvířata podrobena klinickému a neurologickému vyšetření a uvedena do mírné sedace, případně narkózy. Uši jsou nejprve prohlédnuty otoskopem a v případě nutnosti také vyčištěny. Poté je každé ucho stimulováno přes přiložená sluchátka zvukovým signálem o intenzitě 90 dB a frekvenci 20 Hz. Takto vyvolané elektrické potenciály sluchové dráhy jsou pak odváděny jemnými jehličkovými elektrodami, umístěnými pod kůží na hlavě. U zdravých zvířat se pak objeví typická křivka, čítající 5 vln. V případě psa postiženého kongenitální hluchotou pak pozorujeme pouze vodorovnou linii. Testaci štěňat lze provádět od stáří šesti týdnů.

V současné době již řada evropských chovatelských klubů požaduje audiometrické vyšetření u zvířat zařazovaných do chovu či předváděných na výstavách.

V tomto krátkém sdělení bych se rád dotknul jednoho problému, který je v praxi opomíjen, neboť jeho přímá souvislost s ohrožením "zdraví" a života postiženého jedince není na první pohled zřejmá. Mnozí z těchto pacientů však končí svůj život následkem "náhodných" kolizí s automobilem a nikdo nepátrá, jestli pravou příčinou úrazu nebyl jiný zdravotní handicap. Jiným osudem takto postižených zvířat může být "agresivita" s následnou euthanasií "lekavého" jedince. Rád bych touto cestou upozornil na hluchotu jako na klinický problém, který nepřímě ohrožuje postiženého jedince i jeho okolí.

Abecední seznam plemen postižených kongenitální hluchotou:

Anglický setr, akita, argentinská doga, australský honácký pes, bígl, bernardýn, border kolie, bostonský teriér, boxer, bulldog, bulteriér, dalmatin, dobrman, doga, foxteriér, knírač, kokršpaněl, kolie, německý ovčák, kuvaš, pitbulteriér, pointr, rhodézský ridgeback, rotvajler, sealyham teriér, sibiřský hasky, skotský teriér, staroanglický ovčák, pyrenejský horský pes, trpasličí pudl, west highland white teriér a další.